

طراحی مدلی برای شناسایی و رتبه‌بندی ریسک پروژه‌های حفاری چاه‌های آب شرب

تبریز

سمیه عبدالله پور

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی مالی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز

دکتر مرتضی هنرمند عظیمی

استادیار دانشکده مدیریت و اقتصاد و حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز

چکیده

ریسک جزء ذاتی تمام پروژه‌ها است و امکان حذف کامل آن وجود ندارد. اگر چه می‌توان برای کاهش تأثیر ریسک در دستیابی به اهداف پروژه، آن را به طور مؤثری مدیریت کرد. اما احتمال رخداد آن حداقل در یکی از ابعاد پروژه از قبیل زمان، هزینه یا کیفیت وجود دارد. بنابراین شناسایی، تجزیه و تحلیل و اولویت‌بندی ریسک، مسأله‌ای مهم در مدیریت ریسک است و ممکن است نقش بسزایی در موفقیت پروژه داشته باشد زیرا عدم توجه به ریسک‌ها، پروژه را با تأخیر و افزایش هزینه مواجه خواهد کرد. در این تحقیق، نخست، براساس استاندارد PMBOK تعداد ۲۳ ریسک اصلی پروژه‌های حفاری چاه آب شرب در ۴ طبقه فنی، درونی، مدیریتی و بیرونی شناسایی، سپس این ریسک‌ها رتبه‌بندی شده است. بدین منظور از روش قضاوت خبرگان جهت شناسایی، از پرسشنامه و میانگین حسابی جهت جمع‌آوری و تجمیع نظر خبرگان و از روش TOPSIS فازی جهت تعیین رتبه ریسک‌ها استفاده شده است. شاخص‌های رتبه‌بندی بر مبنای احتمال و میزان اثرگذاری ریسک‌ها بر اهداف اصلی پروژه (هزینه، زمان، کیفیت) با وزن‌های متفاوت، تعیین و برای تعیین وزن‌ها از روش AHP فازی چانگ استفاده شده است. براساس نتایج بدست آمده ریزش دیواره‌های چاه حفری و وجود موانع سطحی مثل درختان به ترتیب بیشترین و کمترین رتبه را در بین ۲۳ ریسک به خود اختصاص می‌دهند.

کلمات کلیدی: ریسک، PMBOK، ریسک فنی، ریسک درونی، ریسک مدیریتی، ریسک بیرونی، TOPSIS فازی، AHP فازی.